

O visoki mlečnosti tudi ne moremo govoriti, če posestva še danes /z izjemo Jesenkovega/ nimajo silosov. Dobra silaža nadomesti v zimskem času dobro pašo. Vsako odraslo govedo bi moralo imeti letno na razpolago vsaj 5 m³ silaže po glavi.

Z ozirom na priključitev zemlje iz zemljiškega sklada in z dodelitvijo zemlje po likvidaciji nekaterih ekonomij se bodo mestna posestva močno povečala in bo stanje na posestvih še slabše, če se ne bodo posestva v investicijskem pogledu dogradila. Nujno bo potrebno zgraditi nove hleve in preurediti nekatere svinjake za govejo živino ker bodo sicer ti ostali neizkoriščeni. Pri preureditvi svinjakov naj omenim svinjak na posestvu Jesenkovem, ki se lahko preuredi v goveji hlev za 100 glav živine, poleg tega bodo pa še posebni prostori za teleta.

Posestvo Podgora ima danes vso živino v tujih hlevih ter je potrebno zgraditi nov hlev za 50 glav goveje živine v Klečah, kjer je primeren prostor, ki je last LSP in na katerem že stoji svinjak, ki je popolnoma prazen ter počasi razpada. Ta svinjak je zgradila uprava Litostroja na svoji ekonomiji. Potrebno je, da se teren in sedanje stanje ogleda čim prej komisija, ki bo dala tudi dokončni predlog glede graditve hleva. Na področju Kleče - Savlje je pod SLP okoli 50 ha obdelovalne zemlje, tako da ni bojazni, da bi ostal novozgrajeni hlev neizkoriščen.

Za nekatera posestva, posebno za posestvo Podgora je bistvene važnosti rešitev stanovanjskega vprašanja. To vprašanje je na tem posestvu tako pereče, da zavisi od rešitve tega problema ali bo zemlja obdelana ali ne. Povdariti moramo, da je posestvo že prevzelo iz zemljiškega sklada 58 ha obdelovalne zemlje. Za obdelavo te zemlje bo posestvo moralo povečati delovno silo za 100% od dosedanjega stanja. Upravi posestva je dodeljena na Celovški cesti 172 stanovanjska hiša v upravljanje, skrbi za njeno vzdrževanje, pobira od stanovalcev najemnino, sama pa nima za svoje delavce nobenih stanovanj, tako da ti spijo na hodniku, kopalnici, hlevu - v shrambi za komate itd. Če se stanovanjsko vprašanje za posestvo podgora ne reši ugodno še pred letošnjo spomladansko sezono, ne more uprava posestva

nositi nobene odgovornosti, da bo dodeljenih 58 ha zemlje iz zemljiškega sklada obdelanih. Posledica je, da se na to posestvo zateka najslabši delavci od katerih ima posestvo le malo koristi, kar se odraža tudi v bilanci za leto 1953, ki ^{izkazuje} za 1/2 milijon ~~Xxxxxxxx~~ izgube.

MLO je dolžan, da pomaga kmetijskemu posestvu Podgora, da reši ta pereči stanovanjski problem. Potrebno bo zadolžiti stanovanjski urad, da dodeli zgradbo Celovška cesta posestvu, ki že več let skrbi za njeno vzdrževanje in jo upravlja nima pa od nje nič drugega kot same stroške. Dalje, da iz svojih stanovanjskih fondov postopoma izseli stanovalce in da ta pereči problem uredi še pred potekom spomladanske setve.

Tudi na posestvu Jesenkovo je potrebno, da se stanovanjska dvojčka po dva stanovanja, ki stojita ob malem grunu dogradita v letu 1954 za delavce, ki so zaposleni v hlevih. Za te navedene namene sta bili ti stavbi tudi grajeni. Že koncem leta 1954 bo imelo posestvo Jesenkovo 150 - 200 glav živine, pri katerih bo zaposleno 15 - 17 ljudi, za katere posestvo nima primernih stanovanj. Sklep MLO naj bo, da se navedeni stavbi letos dokončata ter vrneta upravi posestev za njene potrebe. /Nekatere mestna posestva kot Jesenkovo in deloma tudi Bokalce imata skoraj vse parcele na Barju. Te parcele so zaraščene z grmovji in drevjem, preprežene z jarki in zamočvirjene. Jarki niso bili očisti vsa leta po vojni, istotako pa niso bile parcele očiščene grmovja. Na teh parcelah je mehanizacija otežkočena, celo nemogoča. Vredna talna voda ovira pravočasno obdelavo, zato kulturo često preplavijo pleveli. Takih parcel ima Jesenkovo preko 70 ha. Da bi se stanje popravilo je potrebno, da se na novo urežejo in očistijo jarki in da se z buldožerjem očistijo parcele grmovja in drevja in da na nekatere parcele navozi nasipni material.

Posestvo Jesenkovo ima na Cesti dveh cesarjev komadu 11 ha njiv, ki se jih lahko popravi z navozom smeti. Prijetje Snaga naj na navedene parcele stalno navaža smeti tekom celotnega leta. Le tako bi parcele postale odlične njive ter bi lahko uporabile pozneje tudi za pridelovanje zelenjave. Pri stanju pa vsako leto del pridelkov pobere voda, katera pa se nepropustne ilovnate podlage ne more odvesti v jarki. Na teh

celah je bila že leta 1950 predvidena drenaža, za kar so bili izvršeni že tudi načrti.

Drugi večji kompleks zemlje ima posestvo Jesenkovo v Rakovi jelši in to 12 ha njiv. Mejaš na te parcele je podjetje Snaga, ki ima 22 ha travnikov. Ti travniki so bili pred letom 1951 pod upravo posestva Jesenkovo. Kot je bilo že omenjeno je perspektivni razvoj posestva Jesenkovo, da zajame pod svojo upravo vsa zemljišča iz SLP, ki leže na levi strani Ljubljanske, radi tega je potrebno, da podjetje Snaga vrne zemljo v Rakovi jelši posestvu. S priključitvijo te zemlje bo posestvo Jesenkovo imelo 40 ha površine, od tega 15 ha njiv v enem kompleksu. Za posestvo bo v tem slučaju tudi rentabilno, da si bo zgradilo lastno gospodarsko pot, ki bo vodila direktno od govejih hlevov v Rakovo jelšo. S to potjo bo posestvo mnogo pridobilo na času, ker bi se sedanja pot skrajšala najmanj za 2 - 3 km. Da podjetje Snaga ne bo ostalo za svoje konje brez sena, se bo temu podjetju dodelila zemlja v izkoriščanje iz SLP in to v večjih ali manjših parcelah, ki ležijo v takih predelih, ki so od kmetijskih gospodarskih centrov oddaljeni in za katere posestva niso zainteresirana.

V perspektivi bodo posestva obsegala sledečo površine obdelovalne zemlje:

Posestvo: Jesenkovo	200 do 250 ha
Bokalce	200 ha
Podgora	100 ha
Zadobrova	100 do 150 ha

K posestvu Jesenkovo se bo priključila ekonomija UDI, ki je danes še samostojno podjetje.

Z ozirom na perspektivni razvoj posestev in sedanjo pomanjkljivost v strokovnem znanju je nujno potrebno, da se na posestvu Bokalce in Podgora spopolni kader še z agronomom, ki bo strokovni svetovalec in vodja proizvodnje.

Vseh do sedaj navedenih problemov posestva v tej fazi razvoja kot je sedaj ne bodo zmožna sama rešiti. Polog kreditov, ki so jih posestva že in jih bodo še najele v NB bo moral pomagati MLO posestvom tudi z dotacijami. Samo z najemanjem kreditov si posestva ne bodo mogla pomoči, ker ne bodo zmožna plačevati niti anuitet, kaj šele obresti in ostale dajatve.

Najtežje bo vprašanje za novo ustanovljeno posestvo Zadobrova. Brez izdatne finančne pomoči MLO posestvo ne bo moglo uspevati. Z ozirom na potrebe in stanje, ki je na posestvih kot je bilo v poročilu že omenjeno ter z ozirom na perspektivni razvoj posestev so potrebne nujne investicije, ki se bodo gradile že v letu 1954 in investicije, ki jih bodo posestva gradila v naslednjih letih. Posestva rabijo še sledeče investicije:

I. Posestvo Jesenkovo.

1. Nujne investicije, ki bodo izgrajene v letu 1954:
 - a/ melioracija 50 ha travnikov na Cesti dveh cesarjev,
 - b/ nabava 20 krav,
 - c/ zgraditev dveh silosov,
 - d/ ureditev svinjaka v goveji hlev za 100 glav živine,
 - e/ zgraditev gnojišč in gnojiščnih jam,
 - f/ nabava strojev,
 - g/ dograditev rastlinjakov.
2. V naslednjih letih bo posestvo investiralo še za:
 - a/ ureditev prostora s hladilnimi napravami za hlajenje mleka,
 - b/ napajališča za govedo,
 - c/ napeljava namakalnih naprav v vrtnariji,
 - d/ utrditev dvorišč in cestišč,
 - e/ drenaža njiv na Cesti dveh cesarjev.

II. Posestvo Bokalci.

1. Nujne investicije, ki bodo zgrajene v letu 1954:
 - a/ zgraditev dveh silosov in gnojišča,
 - b/ ureditev svinjaka v goveji hlev na mlado živino,
 - c/ elektrifikacija in preskrba z vodo,
 - d/ ureditev drevesnice,
 - e/ nabava 10 glav govedi,
 - f/ nakup kmetijskih strojev.
2. V naslednjih letih bo posestvo še zgradilo in to:
 - a/ dokončanje drevesnice v smislu načrta,
 - b/ ureditev mlekarne,
 - c/ ureditev stanovanj,
 - d/ zgraditev še enega hleva za govedo.

III. Posestvo Podgora.

1. Nujne investicije v letu 1954:

- a/ nakup strojev,
- b/ nakup 7 glav govedi.
- 2. Investicije, ki jih bo posestvo zgradilo v naslednjih letih:
 - a/ zgraditev govejega hleva za 60 glav goveje živine,
 - b/ zgraditev dveh silosov,
 - c/ napeljava vodovoda in napajališča za govedo,
 - d/ zgraditev gnojiščne jame in gnojišča,
 - e/ adaptacija stanovanj,
 - f/ zgraditev novih stanovanj.

IV. Posestvo Zadobrova:

- 1. Nujne investicije v letu 1954:
 - a/ zgraditev silosa, gnojišča in gnojiščne jame,
 - b/ dograditev govejega hleva in adaptacije,
 - c/ nabavo strojev,
 - d/ nabava vprežne živine in 50 krav.
- 2. Investicije, ki jih bo posestvo zgradilo v naslednjih letih:
 - a/ zgraditev upravnega poslopja,
 - b/ zgraditev remize za stroje,
 - c/ zgraditev kozolcev,
 - d/ nakup traktorja s prikolico,
 - e/ zgraditev stanovanjskih hišic za delavce,
 - f/ zgraditev skladišč,
 - g/ zgraditev napajališča,
 - h/ ureditev cest in dvorišč,
 - i/ tekališče za živino,
 - j/ Čiščenje terena in melioracijska dela.

Za nujne investicije, ki jih posestva imajo namen
graditi v letu 1954 so prosila pri NB v mesecu januarju za in-
vesticijske kredite in to:

posestvo Jesenkovo	za	26,136.387.- din
posestvo Bokalce	za	7,938.271.- din
posestvo Podgora	za	1,567.000.- din
ekonomija UDI	za	1,500.000.- din
posestvo Zadobrova	za	40,103.087.- din.

Poleg navedenih kreditov je zaprosila še ZK Zalog
za dograditev združnega doma in skladišča 5,222.600.- din
in privatni sektor preko KZ Polje in KZ Rudnik 1,130.000.- din.
Skupaj za vse tri sektorje 83,597.345.- din.

Finančno stanje na mestnih posestvih je že sedaj pereče, saj prikazuje letna bilanca za leto 1953 po posestvih približno sledečo sliko:

- a/ posestvo Jesenkovo bo imela dobička 400.000.- din,
- b/ posestvo Bokalce bo imelo izgube 480.000.- din,
- c/ posestvo UDI bo imelo dobička 4.000.- din,
- d/ posestvo Podgora bo imelo izgube 500.000.- din.

Vzrok za slabo gospodarsko stanje je treba iskati v objektivnih in subjektivnih faktorjih. Naše kmetijstvo je v povojnem času zelo zaostalo za industrijsko proizvodnjo.

Na zaostalost posestva je predvsem vplivalo:

- a/ Pomanjkanje kreditov za izgradnjo najnujnejših ~~kreditov~~ n.p. gnojišč, gnojiščnih jam, silosov itd. objektov
- b/ Delovna sila je po vojni odtekala iz kmetijskih obratov v industrijo, ker so bili boljši delovni pogoji.
- c/ Ko ni bilo več planske dodelitve delovne sile se je stanje namestitve sicer popravilo, nastala pa je stanovanjska stiska na posestvih.
- d/ Na nižjo proizvodnjo močno vpliva tudi raztresenost parcel, kar podražuje proizvodnjo.

Pri posestvu Bokalce in Podgora, ki za leto 1953 izkazuje izgube vpliva poleg že navedenih vzrokov, ki veljajo za vsa posestva še sledeči:

Posestvo Bokalce je n.pr. plačalo preveč akumulacije in to 159.507.- din. Potem ima 4438 sadnih dreves za katere je inventurana cena 60.- din za komad, minimalna prodajna cena pa je 160.- din za komad, kar zneso razliko 266.280.- din.

Tudi inventurna cena sena, slame in pese je za tretjino nižja kot je prodajna. Če bi posestvo navedene postavke v inventuri glede cen popravilo, bi posestvo gotovo izkazalo dobiček. Radi navedenega ne more biti vprašanje garancije za navedeni posestvi, ki izkazuje izgubo, ker MLO v slučaju likvidacije posestev lahko krije pri prodaji zalog garancijsko vsoto obratnega kredita.

Posestvo namreč zaloge nižje ocenjujejo kot pa je njihova prodajna vrednost in to radi reprodukcije navedenega materiala. Posestvo Bokalce je v letu 1953 privezalo tudi precejšno število plemenskih telic, ki presegajo daleko višjo stvar

28

- 44 -

no vrednost kot jo pa posestvo izkazuje v inventuri oziroma v zaključnem računu.

Vsekakor pa je na izgubo pri posestvu Bokalce vplival tudi nizki hektarski donos krompirja radi krompirjeve pleski, kar je povzročilo izpad 4 vagonov krompirja. Donos po ha je bil 7100 kg. Poleg tega pa so bili stroški pri spravljanju sena v letu 1953 veliko večji radi mokrega poletja kot pa je to v normalnih letih. Poleg tega je razmiroma preveč okopavin 46%, napram žitom 24%. Posledica tega je, da se zemlja enostransko izkorišča v hranljivih snoveh in kar je še važnejše, preveč zapleveli, posebno v mokrih letih kot je bilo v letu 1953 in zahteva več delovne sile.

Tudi v živinoreji ni tistega uspeha kot bi lahko pričakovali na tem posestvu. Tako je letna nesnost kokoši 86 jajc, kar je za pasemsko rejo kokoši, kot jih goji posestvo Bokalce najmanj za 70 % prenizka. /Ekonomija UDI ima 160 jajc na kokoš!/. Tudi mlečnost pri kravah bi bila lahko višja, saj je povprečje na kravo 2245 litrov. Na slab uspeh gospodarjenja mečno vpliva tudi pomanjkanje visoko kvalificiranega kadra, kar se odraža pri nesmoterni uporabi umetnih gnojil, nepravilnem kolobarjenju kultur, nekontroliranju nesnosti pri kokoših, itd.

Na izgubo pri posestvu Podgora vpliva predvsem nerešeno stanovanjske vprašanje. Pri tako neurejenih razmerah kot so sedaj na posestvu Podgora, posestvo ne more dobiti dobrih delavcev. Strokovne moči razen vrtnarja ni na posestvu. Posestvo pa niti ne more namestiti strokovnih moči, ker nima za njih stanovanj.

Mlečnost pri kravah je bila izmed vseh mestnih posestev najnižja, letno po kravi 1.894 litrov. Vzrok nizke mlečnosti je predvsem nered pri živini, kar se posebno sedaj vidi, ko so zamenjali hlevarja in se je produkcija mleka dvignila dnevno od 65 na preko 110 litrov.

Raztresenost parcel in gospodarskih poslopij močno podražuje proizvodnjo in otežkoča kontrolo nad produkcijo. Živino imajo na treh mestih, na Celovski c.172, V Dravljah in v Podgori. Tudi za nekatere gospodarske zgradbe plačujejo najemnino /V Podgori za svinjake!/.

Pomanjkanje visoko kvalificiranega kadra se kaže v celotni neurejenosti posestva, nizki mlečnosti, nesmaranju gnojenju, slabi odbiri plemenskih živali, itd.

Obe navedeni posestvi, t.j. Bokalce in Podgorica bi morali imeti agronoma, ki bi dal smernice za čim višjo proizvodnjo in strokovno analiziral posrede kmetijstva v kolikšni so rentabilne odnosno zakaj niso. Le na podlagi takih analiz obstaja možnost, da posestvo popravi napake.

Na zaključku poročila o kmetijskih posestvih naj omenimo še nekatere ekonomije, za katere je potrebno, da MLO spreje gotove sklepe.

Te ekonomije so:

a/ Po likvidaciji KDZ Vič 1. novembra 1953 so prešla osnovna sredstva, ki znašajo vrednost 15,700.000.- dinar na novo ustanovljeno KZ Vič. KDZ Vič je izkoriščala 23 ha zemlji iz SLP, postavila nov hlev za 54 glav živine, zgradila silose, uredila vrtnarijo, zgradila remizo, nabavila stroje in vse to prevzela nova KZ. KZ je želela, da bi si iz prevzetih osnovnih sredstev uredi ekonomijo in k njej pritegne še zemljo od 6 združnikov s ca 50 ha obdelovalne zemlje, ki bi dali zemljo v najem, ker sami nimajo dovolj delovne sile. Navedena ekonomija ima osnovne pogoje, da obratuje kot samostojno kmetijski objekt. K tej ekonomiji je priključeno še 7 ha zemlje iz zemljiškega sklada, tako, da ima danes ekonomija 30 ha obdelovalne zemlje.

b/ Ekonomija Uprave društvene ishrane /UDI/, ki leži na Cesti dveh cesarjev je podjetje za gostinstvo in društveno ishrano oficirjev in vojaških uslužbencev JLA. Mesec januarja t.l. naj bi jo prevzel MLO Osnovna sredstva navedene ekonomije v vrednosti 35,3443.300.- din prevzame MLO, s čimer za obratna sredstva v vrednosti 4,909.713.- din pa bi podjetje vzelo kredit v banki.

V ekonomijo je vključeno iz zemljiškega sklada 15 ha površin, tako, da ima ekonomija sedaj 85 ha obdelovalne zemlje. Kmetijski odbor Gospodarskega sveta je bil mnenja, naj bi se ta ekonomija takoj priključila posestvu J. senkovo. Kolektiv ekonomije pa je izrazil željo, naj bi ostala ekonomija kot samostojno podjetje, ker je gospodarsko dovolj močna. Radi še

neurojenih razmer na posestvu Jesenkovo je bil kmetijski odbor mnenja, da naj se prošnji kolektiva ekonomije ugodí, kar bi ugodno vplivalo na delovni elan pri delavcih. Vsekakor pa bi potreba delati v tej smeri, da se ta objekt čimprej priključi Jesenkovem, ker se bodo s tem znižali režijski stroški in bi se glede proizvodnje oba objekta močno spopolnjevala.

Proizvodni plan za leto 1954 je pregledan in realen ter izkazuje ekonomija dobiček v znesku 380.000.- din.

c/ Ekonomija železniške industrijske šole na Lavrici izkorišča iz SLP 22 ha, od privatnikov pa ima v najemu 10 ha obdelovalne zemlje, skupaj 32 ha. Zemlja leži predvsem na barjanskih tleh in je slabe kvalitete.

Gospodarsko poslopje je samo eno in je zgrajeno po letu 1947. V tem poslopju so pod isto streho svinjaki, goveji hlev /samo za 14 govedi/, hlev za konje in ostali prostori. Zgradba leži pri postaji Lavrica med Delenjsko cesto in železnico. Svet je viseš proti pragi tako, da bi bilo potrebno najmanj 1 m nasuti, če bi se hotelo napraviti dvorišče. Prostora okoli zgradbe je zelo malo tako, da ni mogoče postaviti nobene zgradbe več, čeprav bi bilo nujno potrebno, n.pr. silosi, izpusti za živino, itd.

Radi izredno slabe lokacije /med cesto in prago/ in pomanjkanja prostora ta objekt za večje posestvo ne pride v poštev. Komisija je bila imenovana od Tajništva za gospodarstvo MLO in je bila na licu mesta dne 3. marca je mnenja, da bi se ta zgradba uporabila za druge, bolj odgovarjajoče namene. Parcele bi prevzela v upravljanje Uprava napramničnin in bi jih dala v najem interesentom, kot so: Snaga, Združenje oglušelih, Podjetje Kurivo, itd. Parcele, ki ležijo v k.o. Stanežiče in jih je imela v izkoriščanju ekonomija Lavrica, pa bi prevzelo posestvo Podgora.

d/ Na Rudniku leži bivše posestvo Jeršina Karola, ki obsega 5.26 ha gozda, 4.46 ha travnikov in 2.67 ha njiv, skupaj 12.39 ha. To posestvo je kmalu po osvoboditvi podaril državi. Na navedenem posestvu je bila osnovana ekonomija, katero je uporabljalo podjetje Toplovod, od njega je prevzela menza študentskih domov, nato pa "Gozar" /gospodarska zadruga rejcev malih živali/.

Zadruga Gozar je ekonomijo letos v mesecu januarju ponudila nazaj MLO. Z ozirom na to ponudbo je Odsek za kmetijstvo pri MLO iskal nove interesente za prevzem nove ekonomije in to ponudil Združenju oglušelih in Farmakološkemu institutu za gojitev zdravilnih rastlin. Obe navedeni ustanovi sta nanreč prosili iz SLP 10 - 15 ha obdelovalne zemlje. Po ogledu na terenu sta oba interesenta odvzen odklonila. Navedeno ekonomijo ni mogoče radi malih površin oddaljenosti ter razdrobljenosti parcel priključiti mestnim posestvom. Za ustanovitev novega kmetijskega posestva pa tudi ni pogojev, ker so zgradbe stare in so bile zgrajene za posestvo do 15 ha površine. Poleg tega so parcele, ki so last SLP ter leže v k.o. karlovško predmestje zelo razstresene in majhne.

Zato predlagamo, da MLO imenuje likvidacijsko komisijo za ukinitve navedene ekonomije, v kolikor ne bo zainteresenta za prevzem celotne ekonomije, prevzame v upravljanje Uprava nepremičnin, ostala osnovna sredstva, ki so last skupnosti, t.j. živi inventar naj prevzame posestvo Jesenkovo, stroje in orodje pa novo ustanovljeno posestvo Zadobrova.

Uprava nepremičnin bo obdelovalno zemljo prvenstveno ponudila v izkoriščanje "Snagi", podjetju "Kurivo", "Špediciji" ter ostalim interesentom, ki rabijo krmo za konje.

V E T E R I N A.

=====

Na območju MLO je razširjena kužna malokrvnost konj, ki temelji prvenstveno na nočvirni strukturi tak, na katero se prideluje krma in je razširjen v neprimerno večji množini, ki prenaša to bolezen. Borba proti tej bolezni je borba proti nočvirnem mrčesu in iztrebljenje obolenih konj, ki tvorijo infektivno podlago za širjenje te bolezni. Izgleda, da se bolezen čimdalje bolj širi in se je ne bomo rešili prej, dokler ne bo radikalno rešeno vprašanje ljubljanskega Barja z vseni problemi, ki spadajo zraven. Ker drugega sredstva za pobijanje te kuže ni in nimamo zaenkrat še nobenih cepiv in učinkovitih zdravil in

ker je ta bolezen po zadnjih izkustvih prenosljiva tudi na človeka, je energičnejša borba proti tej bolezni nujno potrebna. Konjerejci in lastniki konj ne držo teh radi luksuza, temveč radi dela, ki jim da dnevni zaslužek. Oni ne bi mogli ničesar drugega storiti proti tej bolezni, kakor odstraniti konje in biti brez njih, kar bi bilo najidealnejše. Vendar pa to ni mogoče. Radi tega je treba tem ljudem pomagati tako, da se jim v slučaju, da pristanejo sami na zakol bolnega konja, nudi podpora do 60 % razlike med izkupičkom za zaklanega konja in ocenjeno vrednostjo. Na ta način se bo ustvarilo tudi večje zaupanje do oblasti, borba bo pa brez dvoma uspešnejša. Letna subvencija za te svrhe bo potrebna tako dolgo, dokler bo obstajalo ljubljansko Barje. O potrebi subvencioniranja se je razpravljalo na posebni konferenci na Veterinarskem inspektoratu Tajništva za gospodarstvo LRS, kjer je bilo sklenjeno, naj prizadevati okrajji za te svrhe predvidijo v proračunu potrebne zneske. Kmetijski odsek pri MLO je za leto 1954 predvidel potrebno vsoto v proračunskih izdatkih.

Druga nevarna kužna bolezen pri govedih na področju mesta je tuberkuloza. Da se zaščito mestno prebivalstvo pred to nevarno boleznijo je MLO izdal dne 24. aprila 1953 odločbo o obvezni tuberkulinizaciji govedi. Pomen te akcije so splošno živinorejci dobro razumeli in radi tuberkulinizacije ni bilo posebnih težav. Pregledana je bila že v letu 1953 vsa goveja živina od 6 mesecev starosti naprej, brez ozirna na sektor lastništva. Po dvakratnem cepljenju v razdobju 9 mesecev je bilo pregledanih 1972 dvorišč in ugotovljeno, da je tuberkuloznih govedi 153, sumljivih na tuberkulozo pa 52 komadov. Meseca oktobra je MLO pri rebalansiranju proračuna odobril 1400.000 dinarjev za izplačilo razlike med plenensko in klavno vrednostjo tuberkulozne živine. Poleg te vsote je prispevala še veterinarska inspekcija pri Državnem sekretariatu LRS vsote 100.000.-dinarjev, tako, da je bilo na razpolago za izplačilo 1.500.000.-din.

Čim je bila navedena pomoč odobrena je 3 članska komisija tuberkulozne živali ocenila po dejanski plenenski vrednosti ter po oddaji teh živali v zakol izplačala razliko med klavno in plenensko vrednostjo zaklanih živali. Tako je bilo ocenjenih 126 govedi, oddanih pa v zakol 111 komadov. Za navedenih 111 komadov je

bilo izplačanih 1,405.030.-dinarjev kot razlika med klavno in pre-mensko vrednostjo. Povprečni znesek pomoči od MLO za prodano tuber-kulozno žival je bil v letu 1953 13.381.-dinarjev. Nekatere živali pri katerih je bila ugotovljena tuberkuloza že v letu 1953 niso bile ocenjene radi visoke brejosti in bodo ocenjene šele v letu 1954 to je po telitvi.

Za uspešno pobijanje goveje tuberkuloze na področju mesta bo potrebna sistematična kontrola vsaj še dve leti, ⁱⁿ izdatne finančna sredstva, da se zatrejo vsa žarišča tuberkuloze, nato pa se bodo dotacije znatno zmanjšale, ker upamo, da bo tuberkuloza govedi že zelo omejena, če ne že zatrta.

Za pobijanje obeh kužnih bolezn^{je} za leto 1954 predvideno v proračunu vsota 1,500.000.- din.

Problem, ki ga je bilo potrebno v veterinarski službi rešiti je priprava za izkoriščanje in neškodljivo pridelovanje poginjenih živali in klavničnih konfiskatov ali Kafilerija v Zg. Kaš^{ki} ki je bila do konca leta 1953 podjetje pod upravo občine Polje. Za to javno sanitarno napravo, ki služi edino-le cilju, da se neškod-vo odpravi trupla poginjenih živali in se jih predela v koristne dukte t.j. v tehnične maščobe in mesno moko je MLO 1. februarja t. l. že sklenil, da je od 1. januarja t. l. to proračunska ustanova z naslovom "Uprava za pomožno veterinarsko sanitetno službo." Navedeni sklep MLO je s tem usmeril delovanje te naprave odgovarjajočim predpisom obstoječih uredb in pravilnikov.

POSESTVO P Š A T A .

Leta 1949 je na pobudo Predsedstva vlade LRS pri MLO Ljubljana s pripravljalnimi deli za osušitev področja Pšate, kateri je bil do tega časa v stalni nevarnosti poplav, kakor tudi slabo rodovit in vsled tega za kmetijsko manj prikladen.

Izdelan je bil obšiten in vsestransko obdelan eksperiment, ki je pokazal možnost formiranja na pragu Ljubljane kmetijskega posestva, ki bi v perspektivi zalagal mesto s prepotrebnimi živil

skimi artikli, pred vsem z mlekom in zelenjavo. V celotnem elaboratu so zajete površine v izmeri nad 700 ha. Kot prva etapa se je še isto leto razlastilo 183 ha površin /pred vsem travniških/ privatnikov in priključilo 22.75 ha površin SLP ter je tako obrat tvoril arondiran kompleks v skupni izmeri 205.75 ha. Te površine so bile do tega časa v stalni nevarnosti poplav ter je vsled tega uspevalo samo kislo in manj kvalitetno seno. Obsežna melioracijska dela so že v drugi polovici 1950 leta preprečila poplave in dosegla pomembne rezultate. Že v prvih letih svojega obstoja je bilo jasno razvidno, da je bila investicija ekonomsko utemeljena in da so bili v razmeroma za kmetijstvo kratkem času doseženi pomembni uspehi, pred vsem v poljedelstvu. Doseženi so bili dobri rezultati, pred vsem pri silažni krmí, koruzi in krompirju, kjer je bil v letu 1952 dosežen povprečni ha donos v višini 230 q po ha.

Na predlu, kjer so že pred 4 leti privatni kmetovalci v ugodnih letih samo enkrat kosili in to slabo kislo krmo, se danes raztezajo ravne površine razdeljene v pravokotne tablje v izmeri od 3 - 9 ha.

Trud ljubljancev - prostovoljcev, ki so v letih 1949 in 1950 odhajali na prostovoljna dela v borbi za pridobitev plodnih površin, se je izplačal in so danes lahko ponosni da je to rezultat v veliki meri tudi njihovega truda in prizadevanja.

Do leta 1952 je bilo investiranih nekaj nad 33 milijonov din za investicije ter cca 30 milijonov din za melioracijska dela. Te investicije so bile v glavnem izvršene do konca leta 1951, po tako imenovanem planu I, ter vsled tega predstavljajo današnjo vrednost najmanj 4 krat toliko.

Od leta 1951 dalje se žal program nadaljnjega razvoja posestva ni razvijal tako kakor je bil zamišljen vsled pomanjkanja investicijskih sredstev ter so tako ostala nedokončana nekatera melioracijska dela ter posestvo še danes nima urejenih gnojišč in gnojničnih jam, kakor tudi niti enega stanovanjskega objekta.

V začetku 1953 leta je to posestvo prevzela agronomska fakulteta z namenom, da bo isti služil kot študijski

obrat fakultete, vendar smatramo, da je interes Ljubljane na obratu še vedno ostal z željo, da naj isti predstavlja to kar mu je bilo določeno ob njegovem rojstvu t.j. da da Ljubljani več mleka, katerega mora Ljubljana uvažati celo iz Prekmurja. Zaradi tega smatramo, da je potrebno dobiti za dograditev naj-nujnejših investicijskih del na tem obratu prepotrebna sredstva ter tako zagotoviti nadaljni razvoj, pa čeprav ta obrat ne spada direktno pod MLO.

Poleg tega smo mišljenja, da je v interesu preseljenega mestnega prebivalstva, da se program posestva, kakor je bil na-
zan v elaboratu razvije naprej, ter da se pri izvajanju novega zakona o zemljiškem skladu upoštevajo potrebe in perspektiva posestva Pšata.

Z A D R U Ź N I Š T V O . = = = = =

Na področju mesta je trenutno 18 splošnih kmetijskih zadrug. Pred organizacijo kmetijskih delovnih zadrug v letu 1952 je bilo delovnih le 11 splošnih kmetijskih zadrug. Priprave se ustanovitve še ene KZ in sicer iz sedanje zelenjadarske zadruge v Trnovem ter KZ na Viču iz dosedanje KDZ, v Šmartnem ob Savi je sicer registrirana KZ, vendar pa je z delom prenehala, ko je bila ustanovljena KDZ. Ponovno ^{pa} se že ni zavživila, ker še ni vidirana KDZ. Zadruga ~~ob~~ v Besnici, ~~k~~ ima sicer sedeže na področju mesta pa je prepuščena vodstvu okrajne združne zveze Ljubljanske okolice, kjer je tudi članstvo večji del s področja OLO Ljubljana - okolica zaradi tega jo MZZ ne vodi v evidenci.

Z ustanovitvijo navedenih treh zadrug bi bilo torej zajeto celotno področje mesta - kolikor ima zato pogoje v splošnih KZ - skupno v 21 KZ.

Doslej ^{je} od 16 KDZ likvidiranih 10 KDZ ostalih 6 pa je v postopku za likvidacijo. Likvidacijo teh bo mogoče izvesti do konca marca t.l. razen KDZ Vič, kjer se bo verjetno likvidacija še zavlekla zaradi neurejenosti knjigovodstva. KDZ Zalog in Zadobrova sta pravzaprav že dokončali likvidacijo. V Zalogu je

večina gospodarstev že obračunana le 5 gospodarstev, ki so name-
ravala še naprej ostati z vloženo zemljo in inventarjem v KDZ
še ni prejelo obračuna, čeprav je zanje že vse pripravljeno.
Za KDZ Zadobrova pa izdeluje premoženjska komisija za MLO
razlastitvene odločbe, ki bodo nato predložene na vpogled ob-
činskemu LO Polje in sodišču v smislu Zvezne uredbe o ureditvi
premoženjskih odnosov v KDZ.

Pripravljena je tudi likvidacija KDZ v Šentvidu.
Da pa se likvidacija ne more izvesti je zadržek v tem, da sploš-
na KZ noče prevzeti strojev in različnega materiala po knjižnih
cenah, ker so cene temu materialu z regresom znatno nižje, kot
pa jih ima knjižene KDZ. Ko bo premoženjska komisija uredila to
zadevo, bo mogoče takoj izdelati obračune in razlastitvene odloč-
be. Pripravljena je likvidacija zadrug v Šmertnem in Vižmarjih.
Pri teh zadrugah je treba izdelati še obračune in bilanco, za-
slišati posamezne zadrušnike, na kar bo mogoče izdelati razlastit-
vene odločbe.

Premoženje, ki so ga zapustile doslej likvidirane
delovne zadruge je bilo prenešeno v obliki skladov na že obstoje-
če ali pa na novo ustanovljene KZ. Vendar povsod ta prenos še
ni formalno izvršen. Po bilančnem stanju iz začetka leta 1953
znaša skupno premoženje splošnih kmetijskih in delovnih zadrug
okrog 41 milijonov din. Tekom leta 1953 se premoženjsko stanje
zadrug ni bistveno spremenilo. To vrednost predstavljajo večji
del stroji, ki jih imajo zadruge, delno pa imajo zadruge naložen
denar na različnih skladih. Ko bo izvršena ocena osnovnih sredstev
tudi po zadrugah, se bo vrednost premoženja še znatno zvišala,
kajti cena strojem je knjižena po nabavnih cenah, precejšen del
strojev pa je bil nabavljen po vezanih, torej po nižjih cenah.
V to premoženje niso vključeni zadružni domovi, katerih je na
področju mesta 8 po številu, od katerih je 6 last splošnih KZ.
Po zadrugah prevzeti zadružni domovi so skupno obremenjeni z
28,025.262.- din investicijskega kredita. Njihova minimalna vred-
nost je pa je ocenjena na 132 milijonov din. Zadružni domovi še
niso kolavdirani, tako, da je ocena vrednosti le približna,
vendar pa bo stvarna vrednost še višja. Za popolno dovršitev
gradenj zadružnih domov, ki so jih prevzele zadruge, bi bilo

potrebnih še ca. 15 do 20 milijonov din investicijskih kreditov. Skupna obremenitev dovršenih domov, bi torej znašala okrog 50 milijonov din, kar predstavlja pri minimalni vrednosti 132 milijonov din celih 182 milijonov din premoženja.

Razvoj KZ na področju mesta še danes nima tako ugodnih pogojev kot jih ima na deželi, kjer je KZ center vsega udeleževanja kmetov. Da se KZ na področju mesta ne morejo razvijati kot bi bilo želeli je razlog v tem, da je približno 1/3 zadrug na neposrednem območju mesta in so zaradi tega kmetijske površine ogrožene po komunalni dejavnosti MLO. Zadruge same zaradi bližine trga in mesta ne morejo vršiti v celoti svojih funkcij kakor se to da n.pr. na podeželju, kjer je edini kupopriidelkov in edini nabavljalec kmetijskih potrebščin KZ. S tega pa, ko so kmetje vezani materialno na svojo zadrugo se navezuje nanjo tudi duhovno, saj jim zadruga nudi lahko tudi strokovno in politično izobrazbo ter razvedrilo. Vsega tega KZ na področju mesta ne nudijo, kajti posamezna gospodarstva se tu direktno odvijajo s prodajo svojih pridelkov, pa tudi z nakupom potrebščin ali tudi razvedrila lahko najdejo v dovoljni meri izven zadrug. Iz navedenih razlogov že samo združevanje kmetov v zadruge poteka zelo počasi, pa tudi delovanje zadrug ne pride toliko do izražaja kot na deželi. Razen tega je za razvoj kmetijskih zadrug kritična tudi dejstva, da se kmečkma mladina čedalje bolj vključuje v industrijo tako, da je v zadrugah zelo malo ali skoraj nič ljudi, ki bi bili sposobni voditi zadrugo odnosno ji dati živnost v svojem delovanju.

G O Z D A R S T V O .

Na področju MLO Ljubljana imamo po katastru 5.311 ha privatnih in 509 ha gozdov obče ljudske imovine, skratka torej 5.820 ha gozdne površine. Ta površina ni točna ker je kataster na tekočem in ker je bilo deloma že v bivši Jugoslaviji deloma pa tudi sedaj v prvih povojnih letih dokaj gozdov izkoreninjenih in prevedenih v druge kulture ali pa v stavbišča. Točno površino ugotavljajo sedaj taksatorji, ki ugotavljajo spremembe

gozdnih površinah ter za vsako gozdno parcelo posebej zarast, lesno zalogo, prirastek itd. Za enkrat še nimamo točnih podatkov o lesni zalogi in prirastku temveč le približne, katere je ugotovila inventarizacija gozdov v letu 1951 in sicer:

lesna masa iglavcev znaša:

v starosti do 20 let	46.345 m ³
v starosti od 21 - 40 let	113.425 m ³
v starosti od 41 - 60 let	95.425 m ³
v starosti od 61 - 80 let	<u>23.775 m³</u>
S k u p a j :	278.970 m ³

lesna masa listovcev znaša:

v starosti do 20 let	35.655 m ³
v starosti od 21 - 40 let	51.725 m ³
v starosti od 41 - 60 let	46.905 m ³
v starosti od 61 - 80 let	18.015 m ³
v starosti nad 80 let	<u>240 m³</u>
S k u p a j :	152.540 m ³
lesna zaloga na 1 ha znaša	72 m ³
prirastek na 1 ha znaša	2.7 m ³
ali po masi iglavcev	10205 m ³
listovcev	<u>5.555 m³</u>
S k u p a j :	15.760 m ³

Radi primerjave naj navedemo še nekaj podatkov za celo Slovenijo:

Povprečna lesta zaloga pri državnem sektorju . . 135 plm na 1 ha
Povprečna lesta zaloga pri nedrž. sektorju . . . 86 plm na 1 ha
Letni prrastek pri državnem sektorju 2.86plm na 1 ha
Letni prirastek pri nedrž sektorju 2.21plm na 1 ha
Povprečna lesna zaloga znaša 99 m³ na 1 ha
kar pomeni, da znaša zarast le 0.39 namesto 1.
Povprečni letni prirastek je 2.39 plm na 1 ha, medtem, ko bi moral znašati pri pravilnem gozdenem gospodarstvu najmanj 5 plm na 1 ha.

Vsi gozdovi na področju mesta Ljubljane spadajo v zeleni pas mesta. Zelene pasove urejujejo danes vsa velika mesta. Tako ima n.pr. Uprava zelenega pasu Beograd 12 gozdnih uprav, v

katerih je zaposlenih 17 gozdarskih inžinerjev. Mesta so se pri zavedati pomena gozdov in nasadov, tako v mestu samem kot tudi v okolici, saj so gozdovi in parki pljuča mesta, ki čistijo zrak in vplivajo na klimo. Razen tega pa nudijo prebivalcem mesta pravi jeten oddih. Način gospodarjenja v gozdovih na področju MLO Ljubljane se bistveno razlikuje od načina gospodarjenja v okrajih. Dočim moramo v gozdovih, ki leže izven mest in letoviških okrajev, stremeti pred vsem za to, da nam da gozd čim več kvalitetnega lesa je pri mestih naša glavna naloga ustvariti tako zeleno okolje, ki bo iz estetskih vidikov neuporečna. Gozdove in park gozdove v bližini mesta moramo dobro zaščititi, da se prepreči njih devastacija, kar se še danes s strani mestnega prebivalstva dogaja, ki dela vede ali nevede škodo po gozdovih s tem, da uničuje mlade nasade. Mlada drevesca lonijo in obrezujejo, da dobe zelenje za vaze. Vsled tega se drevesca prej ali slej posuše, more rezane vejice pa končajo na smetiščih. Da se temu odpomore je MLO sestavil osnutek odloka o zelenem pasu Ljubljane, ki deli ta pas v ožji najstrožji zaščitni pas, t.j. Rožnik s Šišenskim hribom in najbližjo okolico Večne poti, Grad in Golovec ter v širši zeleni pas, ki obsega ostalo področje mesta Ljubljane. V prvem t.j. ožjem zaščitnem pasu bo moral prevladovati estetski moment. Tu torej ne bomo smeli gledati na to, da dobimo toliko in toliko kvalitetnega lesa temveč na to, da bodo drevesa nam užitek za oči. Zato bodo prišle tu v poštev tudi drevesne vrste, ki nam ne dajo kvalitetnega lesa. V drugem širšem pasu bo sicer tudi upoštevan estetski moment a glavni poudarek bo na gozdom gospodarskem momentu. Tu moramo ustvariti pravilne polno zaraščene prebiralne gozdove z vsemi starostnimi razredi in z gustom mrežo dobrih gozdnih cest, kar je predpogoj na pravilno prebiralno gospodarjenje v gozdovih.

V prvem najstrožje zaščitnem pasu imamo tri značilne objekte, a kakršnini se more ponašati le redko mesto. To so Rožnik s Šišenskim hribom, Grad in Golovec. Rožnik s Šišenskim hribom mora tvoriti harmonično celoto s Tivolskim parkom tako da bo park polagoma prehajal v parkovni gozd. Radi tega je MLO imenoval posebno komisijo za ureditev tega gozdnega kompleksa, ki je že pričela s pripravljalnimi deli. Največje težave imajo pri tem objekti, ki se že gradijo ali nameravajo graditi še

v drugem 10 letju 430 ha gozdov
S k u p a j 1.301 ha gozdov.

V ta dela so vštete nove pogožditve, spopolnitve, nega in vzdrževanje kultur in premene. Nove pogožditve bodo izvršene na starih posekah, t.j. površinah, ki so bile izsekane radi napada po mrčesu, poškodb po snegu in rali obvezne oddaje. Vsled mrčesa posebno trpi smreka, ker raste na ne ustreznem rastišču. Zato bo treba smreko deloma zamenjati z drugimi iglavci kot z domačo in tujimi jelkami, gladkim in himalajskim borom, duglazijo, mesee necesnom itd.

Na površinah, na katerih so predvidene premene, bomo deloma ali pa tudi popolnoma izmenjali neustrezajoče drevesne vrste in jih nadomestili z drugimi primernejšimi.

Z ozirom na to, da bomo obnavljali gozdove tudi z dragimi tujimi drevesnimi vrstami, da bomo dalje vsaj na gotovih bojektih primorani saditi že večja drevesca, moramo računati, da bo stalo pogoždovanje enega ha ca. 35.000.- din.

Za vsa dela v prvih 20 letih je predvidenih 50 milijonov din ali letno 2,5 ml. 000.-. V tej vsoti so tudi še všteti stroški za popravilo novih in vzdrževanje starih drevesnic.

Če bi delali v tem smislu kot je predvideno v prven 20 letnem planu lahko računamo, da bodo gozdovi na področju MLO Ljubljane obnovljeni in urejeni v 40 letih.

Odloku o zelenem pasu mesta Ljubljane je treba prilagoditi tudi organizacijo gozdarske službe. Po tem odloku bo treba imeti za vsako dejavnost v gozdu dovoljenje MLO Ljubljana. S tem torej prevzame MLO Ljubljana v svojo upravo vse gozdove in vse nasade gozdnega drevja na področju mesta ne glede na to ali so ti gozdovi splošno ljudsko prenošenje ali pa privatna last. Po navodilih sekretariata za zakonodajne zadeve pri izvršnem svetu naj se ustanove pri posameznih OLO odnosno MLO okrajne /mestne/ uprave za gozdarstvo. Poleg strokovnega in pomožnega osebja pri upravi ter strokovnega osebja na terenu pa bo potrebno nastaviti še večje število gozdnih čuvajev, če hočemo, da bodo imela pogoždovalna in druga dela v gozdovih uspeh. Do sedaj jih je nameščenih 10. To število je treba postopoma zviševati, čim bodo napredovala dela v oddaljenejših predelih.

41

- 4 -

Pri reševanju gornjih nalog in dajanja pobud
sodelujeta dve komisiji in sicer:

1. Gozdarska komisija, ki je bila ustanovljena
po doličih 29. člena Zakona o gozdovih in
2. Komisija za ureditev Rožnika in Šišenskega
hriba.

Prva pomembna panoga kmetijstava je **ž i v i n o r e j a**. Če povečamo na eni strani število goveje živine, na drugi strani pa s kvaliteto te živine mlečnost za caa 300 l, bi Ljubljana dobila 18-20 000 l mleka, če računamo, da se nekaj tega mleka potroši pri proizvajalcih, na ta način bi prišlo na trg caa 15 000 l mleka. Manjše količine mleka pa bi bilo še vedno treba dovažati in sicer iz neposrednih bazenov in na ta način bi bila Ljubljana boljše oskrbovana oz. preskrbljena, na drugi strani pa bi padle tudi cene mleku. Če dodamo za primer še to, koliko je Ljubljana trošila mleka v kartnem sistemu, vidimo, da je bilo takrat potrebno caa 32-33 000 l mleka, danes pa ga Ljubljana troši samo 18-20 000 l. Danes je mleko razmeroma drago in je povpraševanje razmeroma nižje, kljub temu pa je za Ljubljano oz. za potrošnike ~~potrebno~~ 30 000 l mleka še vedno nizko in je potrebno stremeti za tem, da se bodo količine povečale na samem področju mesta, na drugi strani pa je potrebno organizirati na isti način tudi neposredni ljubljanski bazen. Vse te stvari pa se ne dajo napraviti čez noč. Za vse to je potrebno precej truda in naprov na eni strani in investicij, ki bodo omogočile kvalitetni dvig povečanja mlečnosti, gradnjo silosov, gnojnih jam, na drugi strani. Poleg tega se mi zdi, da bo eden največjih pripomočkov Tovarna močnih krmil, ki se gradi v Ljubljani. Tako bi mi s silažo in z dodajanjem močnih krmil dosegli pri sedANJI kvaliteti živine zadovoljive rezultate. Pri vsem tem je ena najvažnejših nalog propaganda v tem smislu. Mi vemo, da je kmet v marsikaterem smislu še konservativen. Če pa se h kmetu pravilno pristopi, se bo tudi on navdušil za prijeme, za katere bo smatral, da so zanj koristni. On ^{bo} je obdavčen po površini, ne pa po dohodku, ki ga ustvarja. Zainteresiran ^{bo} je na tem, da tam producira čim več, na ta način pa bo tudi MLO dobil tiste dohodke, kateri njemu pripadajo. Smatram, da bi morale pri tem odigrati kmetijske zadruge pomembnejšo propagando in sicer pri ^{odbiri} ~~odbi~~ živine, pravilnem krmljenju in pa sami izbiri plemenskega materiala.

Druga pomembna panoga kmetijstva je **s a d j a r s t v o**. Pred vojno smo imeli, čeprav na manjšem teritoriju, caa 146000 sadnih dreves, danes pa je to število zmanjšano za caa 30 000, tako, da jih imamo sedaj samo še caa 116 000. Vse te stvari nam kažejo, da smo v zadnjih letih to vprašanje precej zanemarjali. Res je, da so bile pri tem krive objektivne težave kot posledici-

ce vojne (prednost so imeli: krompir, zelje i.t.d.), na drugi strani pa tudi zanemarjenost, predvsem pa škoda, ki smo jo utrpeli po kaparju. Poleg tega se je pokazala občutna vrzel vsled pomanjkanja drevesnic. Pred vojno smo imeli dve drevesnici, po vojni pa do lanskega leta pa še nismo uspeli organizirati ene drevesnice. Lahko pričakujemo, da bomo v prihodnjem letu dobili drevesni material, ki bo po sadnem izvoru in kvaliteti dober in primeren za ljubljansko kotlino in za samo mesto. Ta drevesnica naj bi bila na Bokalcih.

Kot tretji problem je problem z e l e n j a d a r s t v a. Vprašanje živinoreje sem postavil na prvo mesto zato, ker sem smatral to za važno, medtem ko v zelenjadarstvu prevladuje načelo: več ^{več zelenjave} gnoja. Zelenjadarstvo potrebuje mnogo več gnoja, kot pa extenzivno ~~kmet~~ poljedelstvo. Zato je nujno, da govorimo: več živine, več zelenjave. Sama bližina trga nam namreč narekuje, kje in kaj naj bi producirali. Te stvari ^{bi} se samemu proizvajalcu ^{najbolj} ~~ne bodo~~ izplačale.

Hočem se še ozreti na vprašanje naših kmetijskih posestev. Najprej bi hotel MLO opozoriti na namen ustanovitve državnih posestev na področju MLO Ljubljana. Prav gotovo je bližnji trg narekoval to, da skušamo čimbolj intenzivno ^{površine in gojiti} izkoristiti tiste kulture, katere naš trg potrebuje in sicer v prvi vrsti tiste, ki so na samem področju MLO-ja. Dejansko smo pričeli z ustanavljanjem kmetijskih obratov že v letu 1947 in 1948, seveda dokaj nenačrtno. Kot primer samo Kmetijsko posestvo "Jesenkovo". Njegove površine se raztezajo na področje Barja in sama ta barjanska površina še ni dovolj preštudirana, kaj naj bi se prav za prav iz nje napravilo, da bi dosegli neke rezultate. Na drugi strani pa smo imeli celo vrsto ovir, da se to podjetje ni moglo razviti tako, kot bi bilo to potrebno. Lansko leto smo dogradili zapornice na Ljubljanici, prihodnje leto pa bomo odstranili prag na Ljubljanici, ki bo vodno gladino znižal, na drugi strani pa bodo zatvornice regulirale ^{na določeno višino} Ljubljanico, ker bi se v nasprotnem primeru barjanske površine sesedale oz. usedale.

Vse te stvari zahtevajo kompleksno reševanje. Ker pa ne moremo čakati, je potrebno, da skušamo na teh površinah reševati to tako, da nam bodo le-te dale čimveč. Mi smo v zadnjih letih investirali za kmetijstvo na področju MLO, vključno z ekonomijami delovnih zadrug caa 70,000.000 din, kar bi xxx

predstavljalo v sedanjih vrednostih caa 500, 000.000 din. Potrebne investicije so bile predvidene v višini ~~70,000.000 din~~ ^{77,244.000 din} za nadaljna leta pa še približno 100,000.000 din. MLO je dal našim posestvom jamstvo za investicije v znesku din 77,244.000 din, odobreni pa so bili krediti v višini din 37, 000.000 din in to v glavnem samo za živino in stroje. Mislim, da se te stvari rešujejo preveč pisarniško, namreč zakaj, zato, ker če hočemo na naših kmetijskih posestvih imeti prostore, kamor bomo dali živino, potem moramo najprej imeti objekte, najprej je treba imeti shrambe za stroje i.t.d. Komisija je vse te momente reševala popolnoma šablonsko in sicer je vse tiste postavke, za katere smo ponudili manj kakor 3 % obresti, avtomatično črtala. Za postavke, za katere pa smo ponudili nad 3 % obresti, smo dobili odobrenje za kredit in smo istega porabili za najnujnejše investicije. Izpadle so predvsem postavke za kredit za melioracije, ki so namenjene za daljšo dobo in smo ponudili samo 1 %. Sprejete tudi niso bile postavke za adaptacije hlevov, ker smo ponudili obrestno mero 2-2.5 %. Ko sem to dobil v roke, sem vprašal Narodno banko, če bi se v zvezi s tem dalo napraviti nek virman in dobil informacijo v tem smislu, da se to ne da napraviti. V nasprotnem primeru preti nevarnost, da vse te zemlje, ki smo jo dobili od zemljiško-knjižnega sklada, ne bomo mogli koristiti. Mi smo, kot vam je znano, predvideli, da mora Kmetijsko posestvo "Jesenkovo" vsled tega, ker dobi novih 100 ha površine, spremeniti svinjski hlev v goveji hlev za 78 glav živine. Tudi z manjšimi adaptacijami bi lahko dobili prostor za 78 glav. Po mojem mnenju je sama perspektiva obstoja kmetijskih posestev utemeljena na eni strani že zaradi samih potreb mesta, na drugi strani ^{pa} zaradi tega, ker imamo površine, katerih ne moremo prepuustiti stihiji, ker bi bile v nasprotnem primeru te slabše obdelane kot pa tiste, katere je imel privatnik. Zakaj ne bi prebivalci imeli od njih neke koristi. Poleg tega je za te posle značino še to, da so vsa posestva v izgradnji. Nimamo niti enega posestva, za katerega bi lahko trdili, da je popolnoma dograjeno. Vsi obrati zahtevajo zgraditve ali pa vsak dograditve. Te številke nam kažejo, da moramo izvršit celo vrsto investicij, v kolikor hočemo, da nam bodo ta posestva dejansko služila. Navedel bi samo primer, da imamo vsa ~~naša~~ posestva brez gnojišč in gnojnih jam. Imamo samo en silos in sicer na posestvu "Jesenkovo".